

Uti den hos riksens
höglöfl. ständer af ...
Anders Andersson i
Backan å egn...

National Library
of Sweden

1765

KÄFVERSTAD NÄSSJÖ

46.

Ex. B

 So Parcell
 Jurid. So
 Rättlag (S)

1700 - 1829

Sti den hos Riksens Höglof. Ständer af Riksdags-
 mannen från Gestrikeland Anders Andersson i Backan
 å egne och des medskändes wagnar anhängige gjor-
 de Sak, rörande Skatte-rättigheten af Käfverstad,
 Nässjö, Wistad, Gryt och Fermansbo Byar i Gestrikeland
 och Östra Fernebo Soeken, har til närmare bestyr-
 kande af min laga åtkomst och ägande rätt til ofswannämde Hem-
 man, Råntor och lägenheter, jag redan genom trycket meddelat de
 Documenter och Handlingar, som jag originaliter i händer hafwer;
 hwarsföre jag afwen til uplysning så wäl där om, at jag i rättan
 tid hos Riksens Höglof. Ständers Plena anfört beswär däröfwer,
 at denne Sak blifwit af Höglof. Urskifnings-Deputationen, såsom
 et Riksdags-ärende antagit och til Höglof. Kammar-Oeconomie
 och Commerce-Deputationen förwist; som ock, at Aböerne på dese
 Hemman, sedan Kongl. Maj:ts Nådige Utslag uppå deras under-
 dånige beswär öfwer Kongl. Kammar- och Frigs-Collegiernes Ut-
 slag under den 20 Maji 1756, som bibehåller mig wid ägande-rät-
 ten til dese Hemman och Råntor, den 16 Febr. 1759 utföll, god-
 willigt och aldeles otwungit, ingått med mig en sådan öfwerens-
 kommelse, som härhos sub Lit. C. finnes bifogad. Som ock, ut-
 drag af Gestrikelands Jordebok för år 1754, eller innan twifstet
 med de förre wederparterne blifwit afgjord, som uttryckeligen utwi-
 sar, at Kungs-gården Käfverstad, Nässjö Fermansbo, Gryt, Wi-
 stad, Engsön och Håtholmen äro Fem Rustnings-stammar.

At förekomma widriga røkten, som lätteligen kunna göra in-
 tryck, om något hårdt förhållande af mig emot Land-bönderne,
 har jag warit föränlåten, at låta trycka ofswanberörde Landbo-Con-
 tract och 1754 års Jordebok, som wisa, at Land-bönderne icke ut-
 giswa

gifwa så mycket som Jordeboken innehåller; utan snarare mindre, och intet mer än samma Contract innehåller, och är til alla delar, hwad de från äldre tider utgjordt, utan, at de wid Contractets slutande, fädt någon tilökning på utlagorne, är at märka utom des det de få betalning för all kolning och försör de göra, ehuru det nu för tiden är mera länbart, at därföre underhålla fyra Hästar och Karlar med Munderingar och alt tilbehör. Hwaraf lätteligen kan dömmas, at om dese Hemman skulle frångå Gylinge Bruf, kunde hwarcken Bruket eller Rustning hafwa bestånd, utan Kronan följakteligen förlora årligen inellan 40 å 50000 Dal. R:mt, som jag likwäl förledit är betalt til Kronan öfwer 50000 Dal. R:mt, och desutom skulle en 700 Personer på sådan medfart med Egendomen blifwa utan hus och föda, och jag aldeles ruinerader.

Stockholm,
den 26 Julii 1766.

F. U. INSENSTIERNA.

Utskrift.

Ann. hos Ridderkap och Adelen
den 8 Junii 1765.

Allerödmjufaste Memorial.

Snder N:o 531 ibland Riksens Höglofl. Ständers Urskillnings-Deputations Handlingar, har en ansökning kommit in af Riksdagsmannen Anders Andersson i Backan, i egit samt i feres namn, som föregifwit sig vara arstagare i någre Hemman uti Käfvenstad, Näslia, Gryt, Fermansbo och Wistad Byar i Östra Fernebo Sockn och Gestrikeland, hwilka Kongl. Maj:t genom nådigt Utslag under den 16 Febr. 1759 årkändt mig tilhöra, såsom Rustnings-stammar, hwarföre jag och mine Förfäder framgent från Indelnings-tiden rustadt, och som ständigt varit Gylinge Bruf, af hwilket jag jämnwäl är ägare, tillagane til understöd, i synnerhet med kol och försör.

För:

Förrän desse Sökande sätunda wägar anmäla sig hos Riksens Höglof. Ständer, hafwa de försökt, at blifwa såsom arstagare i förberörde Hemman ansedde hos Härads- och Lagmans-Rätterne i orten; och när det ej kunnat ske, och sedan de wid Lagmans Rät- tens Utslag hwilat, hafwa de ock wändt sig til Kongl. Maj:t, med underdånig ansöknung om försutten tids återställande, som än be- rör på Kongl. Maj:ts Nådige utlåtaude, enligt bifogad Bewis.
Lit. A. (*)

Ehuru det således synes, som hade Lagen fordradt, at de ha- de först bordt wisa och bewisa, at saken rörde dem och deras rätt, och, at de hade ägt någon talan med dem tillsammans, som äro werkelige Abber på Hemmanen, och med hwilka jag ej allenast haft twist om desse Hemman, förr än Kongl. Maj:ts härhos foga- de Nådiga Utslag under den 16 Febr. 1759 Lit. B. (**) utföll, utan ock sedermera så öfwerenskommit, som Lit. C. af Handlin- gen härhos utwisar; Och ehuru desse Sökandes hos Kongl. Ma- jestät förut gjorde underdåniga ansöknung om den i förberörde måtto af dem försutne tidens återställande; ännu är hos Kongl. Maj:t anhängig och oafgjord. Swartil kommer, at en Riksdag redan är förfliden, sedan Kongl. Maj:ts mer omrörde Nådiga Ut- slag under den 16 Febr. 1759 utföll, så har dock Riksens Höglof. Ständers Urskilnings-Deputation nu antagit desse föregifne ar- tagares ansöknung för et rätt Riksdags-ärende och förwist den sam- ma til Riksens Höglof. Ständers Kammar-Oeconomie och Com- merce-Deputation, ifrån hwaras Kammar-Utskott den samma kom- mit til Kongl. Maj:ts och Riksens Krigs- och Kammar-Collegier, och därifrån ändteligen blifwit mig kunnig och meddelad. Men som desse oordenteligen sökande och föregifne arstagare ej allenast ännu icke wisat saken i någon måtto röra dem och deras rätt och således sine Personer som sak-ägare icke legitimerat; Utan de också hafwa sin om den i förr omrörde måtto af dem försutne tidens ä- terställande hos Kongl. Maj:t gjorde underdåniga ansöknung än- nu där sammastådes anhängig oafgjord; Och de jämwäl lätit en

A 2

Riks-

(*) Redan förut tryckt. (**) Afwen förut tryckt.

Riksdag redan förbi gå, sedan Kongl. Maj:ts Nådiga Utslag i saken utföll, utan at då anmäla samma dem, såsom i orten wistande, och där allmänt bekante sak hos Rikens Höglof. Ständer; Så anhåller jag nu allerödmjukast, at Rikens Höglof. Ständer gunstigast täcktes låta mig i så måtto til gods-njuta allmän Lag, och i synnerhet 11:te och 12:te §. §. af Instructionen, för Rikens Ständers Urskilnings-Deputation, at desse sökande kunde ifrån Rikens Höglof. Ständer genast afwiste warda, samt förwiste tillbaka til Kongl. Maj:it, at där afwakta Nådigt Utslag på deras underdåniga ansöknig om den af dem föruttna tidens återstäl-lande.

Jag gör mig jämnväl i ödmjukhet så mycket mer därom förtröstad, som på Lagens oförkränkta efterlefwande för hwar och en Rikens samtelige Inbyggares säkerhet, om Egendom och Lif beror.

Stockholm,
den 3 Junii 1765.

F. U. INSENSTIERNA.

Lit. C.

217
1765

Emellan undertecknade är följande Afhandling slutet, nämligen:

Jag FREDRICH ULRICH INSENSTIERNA till åter härmedelst Åboerne uti Käfverstad, Näslia, Fermansbo, Gryt och Wistad, at såsom Landbönder så bebo mine där ägande Rustnings-stannmar emot följande wilkor.

1:mo.

Skola de ärligen kola och til Gylinge Bruk, på första åkessöce framföra Käfverstad, Näslia samt Fermansbo Femtio stigar, samt Gryt

Gryt och Wistad Trettio stigar, rena och wäl satade kol, hwardera emot et nu betingat pris til Tio mark Kopp:mt stigen; men skulle någon besinnas illa tilwerkat och satadt sina kol, kommer han därför ej mer at undsä än Fem mark dito mynt för hwarje stig: Och om de skulle hinna at kola mera än desse Tientio stigar til mans, skola de afwen därför ätnjuta Tio mark K:mt stigen.

2:do.

Skal det älligga desse Landtbönder, at ärligen til Gyfinge Bruf göra, Käfverftad Tjugu, men Nässa, Fermansbo, Gryt och Wistad Fänton mans dags-werken på bres-landet, enär de blifwa af Bruket därom bådade: dock bör sådant icke ske uti bråda-ste andetiden, då säning och skärning är förhanden, emedan desse Böoer nu afwen förbinda sig, at utom ofwannämde dags-werken medelst twänne dags-werken, å hwarje Rod, slå, inbarga och til Gyfinge framföra höet efter förra wanligheten af Angsön och Håstholmen.

3:io.

Skola de af hwarje Rod ärligen til mig lesiverera Et Lispund rent och wäl ansat, samt utan Get-mjölck blandadt Smör, och et Lispund Talg, eller i brist af Talg Two Lispund lika beskaffat Smör.

4:to.

Likaledes skal det wara desse Landtbönder förbudit, at göra några försor til något annat werk, än Gyfinge Bruf, förr än de mig därom tillsagt, och mitt lof därtil undfätt, emedan dem skal wara tillåtit, at göra så många försor här wid Bruket, som de kunna åstadkomma, emot riktig och gängbar betalning.

Icke eller skal det wara dem tillåtit, at sälja Skog, Hå och Halm ifrån Hemmanen, så långt dem är detta Contract til rätter främmodid få ätnjuta: Afwen, som dem förbjudes, at fälla något trä af hwar slag, det wara må, på bägge sidor om wägen, ifrån Gyfinge til Fernebo Pyrsa.

5:to.

Och som detta Contract kommer, at taga sin början nästa år år 1760 wid Midfastan; Så skal det hwart Tredje år, efter då befundne

fundne omständigheter, förnyas, så wäl af dese Landbönder, som i den händelsen, de woro med döden afgångne af deras arfwingar; Men wore någon af dese Landbönder, som dese wilkor egenwiltigt å sibo sätta, kommer han icke at njuta Laga sardag, utan bör straxt ifrån Hemmanet afflytta.

6:to.

Däremot jag 6:to utfäster, at så länge dese Landbönder wäl och försvarligen mine Rustnings-stammar häfda och wid magt hålla, samt ofwanskrefne wilkor, jämte det, wid denna afhandlings förnyande, af mig kan pröfwas nödigt, at tilläggas, efterlefwes, skola de och barn efter dem, orubbade dese Hemman få bebo, dock at de sjelfwe betala alla Hemmanen åtföljande Onera af hwad namn de wara må.

7:mo.

Och ehuru 7:mo dese Hemman nu äro mine Skatte-lägenheter, dem ingen kan förwägra mig efter godtycks få förwalta, dock på det dese Åboer, icke måge få någon enskyllan, förbehåller jag mig, i synnerhet hwad Käfverstad beträffar, at af utmarken få instånga någre til upodling eller mulbete tjenlige platser.

8:vo.

Skulle ock någon wädelig händelse, eller någre andre extraordinäre omständigheter, tima wid Gylinge Bruk, dem Gild dock nådeligen afwände, så dese Landbönder ej undandraga sig, at göra flera dags-werken, än ofwan skrifwit är, emot Kem mark Kopparnit om dagen.

Alla ofwanstående wilkor, åtaga wi undertecknade oss härmed, at til alla delar ärligen fullgöra, så kært oss wara wil, at blifwa wid Hemmanen bibehåldne, som försäkras af Gylinge Bruk den 5 Maji 1759.

F. ULR. INSENSTIERNÄ.

(L. S.)

B. Mats

B. Mats Larsson,
Ol. Mats Larsson,
Lars Anderfson,
Per Erfson,
Jon Hinderfson

och
samt Jon Larsson i Fermansbo.

Jon Olfson,
Anders Anderfson,
Olof Anderfson,
Mats Persson,
Jon Erfson uti Näska By,

Jan Jansson,
Per Anderfson,
Mats Matfson,

och
uti Käfversta By.

Per Olfson,
Anders Olfson,
Jacob Jonfson

Jon Larsson,
Jon Olfson,
Lars Erfson,
Lars Jacobfson,

och

Erik Olfson,
Anders Larsson i Gryt.
Jon Olfson,
Lars Olfson uti Wista.

At ofwanstående egenhändig och otwungit har ritat sina Bo-
märken wittna,

G. Thurelius,
Lars Hinderfson i Fork.
Per Olfson i Osterbor.

Jon Olfson i Kolningwreten,
Jon Persson i Finnes.
Per Erfson i Berg.

Med Originalet lika lydande wittna:

NILS ÖRNER,
Lands-Fiscal i Gelleborgs Län.

AND. GROTH Olofsson.
Apolog. ad Sch. Cath. Upl.

At ofwanstående wittnen, såsom de äldsta uti Fernebo Soekn,
tillika varit kallade af bemälte Landbönder, at förnä Wälborne
Herr Caunar-Herren til desto billigare accord, sådant betyga ut
supra.

G. THURELIUS,
Perle Ziffer-Inspector och Krona-
Landsman.

NILS ÖRNER,
Lands-Fiscal i Gelleborgs Län.

Men den förnt widimerade Affkrift lika lydande intyga:

P. LILJESTEN.

M. J. WESSEN.

STOCKHOLM,
Tryckt hos Direct. LARS SALVIUS
1766.

